

1. ชื่อเรื่อง : การนำเสนอรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการสำหรับการพัฒนาครูประถมศึกษ โดย
ใช้โรงเรียนเป็นฐาน
(A PROPOSED ACTION RESEARCH MODEL FOR SCHOOL- BASED
ELEMENTARY SCHOOL TEACHER DEVELOPMENT)
2. ชื่อผู้วิจัย : นางสาวสกาวัฒน์ ชุ่มเชย
(MISS SAKAORAT CHUMCHUEY)
3. สถาบัน : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
(CHULALONGKORN UNIVERSITY)
4. การวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการรับปริญญา
5. ทุนของตนเองและได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน
7,350 บาท
6. งานวิจัยเป็นงานวิจัยเดี่ยว
7. กลุ่มสาขาที่ทำวิจัย เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปครู และการวิจัยในชั้นเรียน

สกวรัตน์ ชุ่มเชย : การนำเสนอรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการสำหรับการพัฒนาครูประถมศึกษา
โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (A PROPOSED ACTION RESEARCH MODEL FOR SCHOOL-
BASED ELEMENTARY SCHOOL TEACHER DEVELOPMENT) อ.ที่ปรึกษา :
ผศ. ดร. สุวัฒนา สุวรรณเขตนิกม, 269 หน้า. ISBN 974-13-1069-2.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา ความต้องการ และแนวทาง
การทำ วิจัยปฏิบัติการ และนำเสนอรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการสำหรับการพัฒนาครูประถมศึกษาโดย
ใช้ โรงเรียนเป็นฐาน วิธีวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้ประกอบด้วย การศึกษาเอกสารและสื่อวีดิทัศน์ การ
สัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ และการศึกษา ภาคสนามจากกรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา 3 แห่งการสร้าง
และนำเสนอ รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการ และการตรวจสอบรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการโดยการสนทนา
กลุ่มกับคณะครู และตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ในสภาพปัจจุบันลักษณะการทำวิจัยปฏิบัติการมีทั้งแบบทำคนเดียว และทำเป็นทีม ทั้งภายใน
ในโรงเรียนและกับบุคคลภายนอกโรงเรียน ประเด็นการวิจัยส่วนใหญ่เกี่ยวกับทักษะการคิดในวิชา
คณิตศาสตร์ ทักษะการ สื่อสารในภาษาไทยและปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน วิธีการวิจัยที่ครูใช้
คือ การสำรวจ การศึกษารายกรณี การวิจัยแบบกึ่งทดลองและการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ปัญหา
ในการทำวิจัย คือ ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และการช่วยเหลือจากหน่วยงาน ครูมองวิจัยเป็น
เรื่องยาก ไม่มีเวลาและภาระงานครุมมาก ครูต้องการการสนับสนุนด้าน 1) การอบรม 2) ตัวอย่างผล
งานการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่หลากหลาย 3) ที่ปรึกษาและผู้เฝ้าติดตามด้านการวิจัย 4) การ
สนับสนุนด้านปัจจัยจากโรงเรียนโดยเฉพาะเรื่อง นโยบาย การจัดเวลา สื่อ วัสดุอุปกรณ์และการจัด
กิจกรรมส่งเสริมการวิจัย

2. รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการสำหรับการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานควรเป็น
โปรแกรมการวิจัยที่มี คำถาม กิจกรรมการวิจัยต่อเนื่องเรียงร้อยไปเพื่อสร้างเสริมการเรียนรู้และ
การสร้างความรู้อย่างต่อเนื่องของครู โปรแกรมการวิจัยควรประกอบด้วย 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1
การวิจัยปฏิบัติการเพื่อการเรียนรู้กับนักเรียนเป็นรายบุคคล ระยะที่ 2 การวิจัยปฏิบัติการเพื่อประเมิน
การสอนของครู ระยะที่ 3 การวิจัยปฏิบัติการเพื่อสร้างและพัฒนานวัตกรรมในการสอน

ภาควิชา.....วิจัยการศึกษา.....	ลายมือชื่อนิสิต.....
สาขาวิชา.....วิจัยการศึกษา.....	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา.....2543.....	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

KEY WORD: ACTION RESEARCH MODEL / TEACHER DEVELOPMENT / SCHOOL- BASED
TEACHER DEVELOPMENT / TEACHER - RESEARCHER

SAKAOWRAT CHUMCHUEY : A PROPOSED ACTION RESEARCH MODEL FOR
SCHOOL-BASED ELEMENTARY SCHOOL TEACHER DEVELOPMENT. THESIS
ADVISOR : ASST. PROF. SUWATANA SUWANAKETNIKOM, Ph.D. 269 pp.
ISBN 974-13-1069-2.

The objectives of this research were to study state, problems, needs and ways to do action research and to purpose an action research model for school based teacher development. The qualitative approach was employed. The research activities composed of (1) a study of document and video (2) expert interview (3) a multiple case study of 3 elementary schools (4) constructing a model (5) focus group meeting and expert interview for model justification .

The research findings were as follows :

1. The existing action researches were done by an individual teacher and a team of teacher. The research issues related to thinking skills in mathematics and communication skills in Thai subjects and student's problem behaviors. The employed research methods were a survey, a case study, Quasi-Experimental study and a research and development of an innovation. Problems of doing action researchs were lacking of knowledge and understanding about the action research methodology and lacking of time to do research. Teachers needed supports in (1) training (2) materials that showed various examples of action research reports (3) advisors and supervisors (4) school supports in research policy, time arrangement, media and research related activities.

2. The proposed model of action research for school based teacher development was a continuous-three steps-research program. The first stage focused in action research for getting to know individual students. The second stage focused in action research for Self evaluation in teaching And the third stage focused in action research for innovation development.

Department.....Eucational Research.....

Field of Study.....Eucational Research.....

Academic year.....2000.....

Student's signature.....

Advisor's signature.....

Co-Advisor's signature.....

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

ในช่วงปฏิรูปการศึกษาการปฏิรูปที่สำคัญก็คือ การปฏิรูปการเรียนรู้ ซึ่งการปฏิรูปการเรียนรู้ บทบาทของผู้เรียนจะเปลี่ยนไปจากการเน้นการรับความรู้ มาเป็นการสร้างความรู้ ลักษณะแบบนี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต้องมีการปฏิรูปการจัดการเรียนการสอน ฉะนั้นบทบาทของครูก็จะเปลี่ยนไปจากผู้บอกความรู้ เป็นผู้สร้างความรู้กับนักเรียน แนวทางการพัฒนาครูก็ต้องเปลี่ยนไป จากอดีตที่มีการพัฒนาครูโดยเน้นกิจกรรมให้ความรู้จากวิทยากร เช่น การอบรม สัมมนา มาเป็นการพัฒนาครูโดยให้ครูได้เรียนรู้จากประสบการณ์และการปฏิบัติจริงและปัจจุบันจะเห็นภาพและมีการสนับสนุนให้มีการพัฒนาครูโดยให้ครูได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงในบริบทของโรงเรียน เช่น การให้ครูได้ทำวิจัยปฏิบัติการ ซึ่งก็สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในมาตราที่ 30 ที่ว่าให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพรวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนและมาตราที่ 24 ที่ให้ครูสามารถใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจว่า รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการสำหรับการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสามารถที่จะทำวิจัยเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงาน การจัดการเรียนการสอนของตนเองอย่าง ต่อเนื่อง และเกิดความร่วมมือกันปฏิบัติงานของทุกฝ่ายตามที่ระบุไว้ในมาตราที่ 30 จะเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาการทำวิจัยปฏิบัติการของครู
2. เพื่อวิเคราะห์ความต้องการและแนวทางของการทำวิจัยปฏิบัติการ
3. เพื่อวิเคราะห์หารูปแบบการวิจัยปฏิบัติการสำหรับการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยวิธีการดังนี้
  - 3.1 การสังเคราะห์เอกสารและสื่อวีดิทัศน์
  - 3.2 การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ
  - 3.3 การศึกษาภาคสนาม
4. เพื่อนำตรวจสอบรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการสำหรับการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานโดยการสนทนากลุ่มครูและตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร คือ ครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีนโยบายหรือมีกิจกรรมในการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
2. ประเด็นที่ศึกษา
  - 2.1 วิสัยทัศน์ของการทำวิจัยปฏิบัติการของครูและการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
  - 2.2 สภาพการทำวิจัยปฏิบัติการของครูในโรงเรียน
  - 2.3 ปัญหาและอุปสรรคในการวิจัยปฏิบัติการของครูและโรงเรียน
  - 2.4 ความต้องการและแนวทาง ของครูในการทำวิจัยปฏิบัติการ
  - 2.5 ปัจจัยที่สนับสนุนการทำวิจัยปฏิบัติการ
  - 2.6 รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการในโรงเรียนสำหรับพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

การดำเนินการวิจัย มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 : การศึกษาเอกสาร สื่อวีดิทัศน์ แนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง
ขั้นตอนนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการพัฒนาครู โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และรูปแบบการทำวิจัยปฏิบัติการเพื่อเป็นกรอบในการลงภาคสนามและกรอบการสร้างรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการสำหรับพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาจากเอกสาร เอกสารที่ศึกษามีเนื้อหาเกี่ยวกับ การปฏิรูปการศึกษา การพัฒนาครู การพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและการทำวิจัยปฏิบัติการงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. การศึกษาจากสื่อวีดิทัศน์ การอบรมทางไกลการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวนทั้งหมด 8 เรื่อง

3. การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน สำหรับผู้เชี่ยวชาญที่ไปสัมภาษณ์ ประกอบด้วยบุคคล 3 กลุ่ม ซึ่งมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ คือ

- 3.1 ครูผู้ปฏิบัติการ ซึ่งได้แก่ ครูที่มีความรู้ มีประสบการณ์ในการทำวิจัยในชั้นเรียน และมีผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 3 ท่าน

- 3.2 นักวิชาการด้านการพัฒนาครูที่มีความรู้ ประสบการณ์ มีวิสัยทัศน์และมีความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาครู และมีหน้าที่รับผิดชอบในฐานะผู้วางแผน จำนวน 2 ท่าน

- 3.3 นักวิชาการด้านการศึกษา อาจารย์ในมหาวิทยาลัยที่มีความรู้ความเข้าใจ มีประสบการณ์ มีวิสัยทัศน์ มีความเชี่ยวชาญและเป็นวิทยากรเกี่ยวกับการทำวิจัยปฏิบัติการความเชี่ยวชาญในด้านวิจัยและพัฒนาและวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 2 ท่าน

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาภาคสนาม

ในการศึกษาภาคสนาม มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพ ความต้องการ แนวทางการ และรูปแบบวิจัยปฏิบัติการ ในการศึกษาผู้วิจัยได้ศึกษาโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษา จำนวน 3 แห่ง และได้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

วิธีคัดเลือกกรณีศึกษา

ผู้วิจัยจะทำการคัดเลือกกรณีศึกษาแบบเจาะจง (purposive sampling) ในการคัดเลือกกรณีศึกษาโดยการแนะนำของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดและสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ จังหวัดละ 3 โรงเรียน และลงไปศึกษาภาคสนามและนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วคัดเลือกกรณีศึกษา 3 โรงเรียน

เกณฑ์ในการคัดเลือกกรณีศึกษา มีดังนี้

1. เป็นโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
2. โรงเรียนมีลักษณะการพัฒนาคูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (school – based) หรือโรงเรียนแกนนำปฏิรูป มีลักษณะดังนี้
  - 2.1 ครูและผู้บริหารในโรงเรียนมีความพร้อมและมีความต้องการที่จะร่วมกันพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน
  - 2.2 ครูและผู้บริหารมีการกำหนดกระบวนการทำงานร่วมกัน
  - 2.3 ใช้งานทุกด้านคือ งานบริหารจัดการ งานวิชาการ งานกิจกรรมภายในโรงเรียน และงาน กิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู
  - 2.4 โรงเรียนมีระบบข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล
  - 2.5 ชุมชนและบุคคลภายนอกมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน
  - 2.6 โรงเรียนให้โอกาสและทรัพยากรเอื้อต่อการพัฒนาคูในการทำงานปกติ
3. ในโรงเรียนต้องมีครูกวิจัยอย่างน้อย 1 คน และมีการทำวิจัยปฏิบัติการและผลงานด้านวิจัยปฏิบัติการ

การดำเนินการคัดเลือกโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษา มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 คัดเลือกภูมิภาคที่ศึกษา โดยผู้วิจัยสอบถามและขอคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ประกอบกับการพิจารณาบริบทของภูมิภาคต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการดำเนินการดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาโรงเรียนที่อยู่ในภาคเหนือ ตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง

ขั้นตอนที่ 2 คัดเลือกจังหวัดที่ศึกษา ผู้วิจัยคัดเลือกจังหวัดจากการสอบถามและขอคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติและพิจารณาถึงความสะดวกในการติดต่อประสานงานในระดับภาคกับระดับจังหวัดในการดำเนินการวิจัย ซึ่งได้แก่จังหวัด เชียงราย สุรินทร์และสมุทรสงคราม

ขั้นตอนที่ 3 คัดเลือกโรงเรียน ซึ่งมีขั้นตอนการคัดเลือกดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษาตามขั้นตอนที่ 1 และ 2
2. ให้ทางสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและอำเภอที่คัดเลือก คือจังหวัด เชียงราย สุรินทร์ และสมุทรสงคราม แนะนำโรงเรียนที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนมา จำนวน จังหวัดละ 3 โรงเรียน
3. ผู้วิจัยลงไปศึกษา สังเกต สัมภาษณ์ผู้บริหารและครูนักวิจัยและไม่ใช่ครูนักวิจัยในแต่ละ โรงเรียนที่ทางจังหวัดแนะนำ
4. นำข้อมูลที่ได้มาประกอบการพิจารณากับอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วเลือกโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษาจังหวัดละ 1 โรงเรียน รวมทั้งหมด 3 โรงเรียน

ขั้นตอนที่ 3 : การสร้างและนำเสนอรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการสำหรับการพัฒนาครูโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐาน โดยใช้ข้อมูลพื้นฐานจากขั้นตอนที่ 1 ผสมกับตอนที่ 2 การลงภาคสนามดำเนินการดังต่อไปนี้

- 3.1 วิเคราะห์ และสรุปผลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร วิดีทัศน์ สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และ ลงภาคสนามมาสร้างรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการสำหรับการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
- 3.2 การสนทนากลุ่มครูในโรงเรียนกรณีศึกษา 3 แห่ง เพื่อใช้สรุปข้อค้นพบจากการลงสนามครั้งที่ผ่านมาและนำเสนอรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการสำหรับการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (ฉบับร่าง)
- 3.3 นำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เพื่อศึกษาความครอบคลุม ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการ และทำการปรับปรุงและนำเสนอรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการ

สำหรับเกณฑ์ในการพิจารณาการปรับปรุงรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการสำหรับการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ผู้วิจัยใช้หลักเกณฑ์พิจารณาประเด็นของผู้เชี่ยวชาญและความคิดเห็นของคณะครูจากการสนทนากลุ่ม 3 โรงเรียน หากความเห็นที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญและคณะครูดังกล่าวเห็นด้วยมีมากกว่าครึ่งหนึ่ง ผู้วิจัยจะนำเสนอรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการตามแบบเดิม หากไม่ได้รับการเห็นด้วยและมีข้อเสนอแนะให้แก้ไขปรับปรุงหรือเพิ่มเติมตามข้อเสนอแนะนั้นรวมกับการปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากเอกสารและผลงานที่ผ่านมาของครู และนำข้อมูลที่ได้สังเคราะห์ แล้วนำเสนอโดยวิธีบรรยาย และการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุป

สรุปผลการวิจัย

รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการสำหรับการพัฒนาครู โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาวิธีการเรียนรู้ ความรู้ และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูในบริบทของโรงเรียนที่ครูปฏิบัติงานปกติ และเพื่อส่งเสริมให้ครูทุกคนในโรงเรียนได้เกิดการร่วมมือกันเรียนรู้ต่อการเปลี่ยนแปลงการจัดกระบวนการเรียนการสอนตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 ซึ่งทุกฝ่ายในโรงเรียนต้องรับรู้ เข้าใจและร่วมมือกันอย่างพร้อมเพรียงกันทั้งในด้านการวางแผนการดำเนินการ ประเมินผลงานและรับผิดชอบในความสำเร็จ และการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ซึ่งรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการสำหรับการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีรูปแบบเป็น โปรแกรมการวิจัยที่มีระยะการวิจัยต่อเนื่องกัน 3 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การวิจัยปฏิบัติการเพื่อการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ระยะที่ 2 วิจัยปฏิบัติการเพื่อประเมินการสอนของครู

ระยะที่ 3 การวิจัยปฏิบัติการเพื่อสร้างและพัฒนานวัตกรรมในการสอน

ซึ่งโปรแกรมการวิจัยทั้ง 3 ระยะจะต้องมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. วิธีการทำ
2. การส่งเสริมและสนับสนุน
  - ด้านนโยบาย
  - ด้านเวลา
  - ด้านสื่อวัสดุ วัสดุ อุปกรณ์
  - ด้านความร่วมมือ
3. ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

ตารางที่ 1 รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการสำหรับการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ระยะการวิจัย	การดำเนินการ	การส่งเสริมสนับสนุน	ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น
<p>ระยะที่ 1</p> <p>การวิจัยปฏิบัติการเพื่อการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล</p>	<p>1. การสำรวจ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้</p> <p>1.1 ข้อมูลทัศนคติ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บัตรสุภาพ ป.02</p> <p>1.2 ข้อมูลปฐมภูมิ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ทั้งผู้ปกครอง สัมภาษณ์ครูที่เคยสอบสัมภาษณ์เพื่อนร่วมชั้นหรือเพื่อสนิท บันทึก การรายงานตนเอง การเยี่ยมบ้าน การทดสอบ และการตรวจผลงาน</p> <p>ข้อมูลที่ครูเก็บและให้รู้จักอย่างแท้จริงต้องครอบคลุมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาและวิธีการเรียนรู้ของนักเรียนด้วย</p>	<p>1. นโยบายจากภายในและภายนอก</p> <p>2. ทีมวิจัย</p> <p>- ทำเพียงคนเดียว</p> <p>- ร่วมกันระดับสายชั้น</p> <p>- ร่วมกันระดับหมวดวิชา</p> <p>3. ระยะเวลา</p> <p>จัดตารางเวลาให้ครรมีเวลาในการบันทึกข้อมูลและดำเนินการศึกษาเด็ก และการศึกษาเด็กควรทำในระยะก่อนหรือเปิดเทอมในระยะแรก</p>	<p>- ได้รู้จักเด็กในทุกๆด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และการเรียนรู้ของนักเรียนของนักเรียน</p> <p>ได้เข้าใจสภาพปัญหาสาเหตุ จุดเด่น จุดด้อยเพื่อจะได้หา แนวทางในการวางแผนการสอนเพื่อแก้ไขและพัฒนาผู้เรียน และยังช่วยให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับธรรมชาติผู้เรียนและตามศักยภาพของแต่ละคน</p>
	<p>2. การวิเคราะห์ผู้เรียน</p> <p>วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นภาพรวมทั้งชั้น /กลุ่ม / รายบุคคล</p> <p>- จำแนกความสามารถเป็นกลุ่ม / รายบุคคล/จุดประสงค์</p> <p>- สรุจุดเด่น จุดด้อยของนักเรียนเป็นรายบุคคล</p>		<p>- ครูได้รู้จัก และเข้าใจผู้เรียนมากขึ้น</p> <p>- ครูสามารถแบ่งเด็กได้เป็นกลุ่ม ตามความสามารถและครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมเป็นรายกลุ่ม หรือรายบุคคล</p>
	<p>3. การศึกษาเฉพาะรายกรณี (case study)</p>		<p>- รู้จักเด็กอย่างลึกซึ้ง</p> <p>ทุกแง่ ทุกมุมหาวิธีการเพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม</p>

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ระยะการวิจัย	การดำเนินการ	การส่งเสริมและสนับสนุน	ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น
<p>ระยะที่ 2 การวิจัยปฏิบัติการเพื่อประเมินการสอนของครู</p>	<ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์หลักสูตร - วิเคราะห์สภาพปัญหาจากการสอนโดยดูจากปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การสอน กระบวนการสอน ผลที่เกิดกับเด็กและผลงานของเด็ก - ประเมินแผนการสอน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. นโยบายภายในโรงเรียน 2. ทีมวิจัย <ul style="list-style-type: none"> - ทำเพียงคนเดียว - ร่วมกันระหว่างสายชั้น - ร่วมกันระหว่างหมวดวิชา 3.ระยะเวลา <ul style="list-style-type: none"> - จัดตารางเวลาให้ครูได้ดำเนินการทำวิจัยปฏิบัติการ - การวิเคราะห์หลักสูตรควรจัดให้ทำก่อนเปิดเทอม 	<ul style="list-style-type: none"> - ครูรู้จักการสอน วิธีสอน จุดอ่อน จุดแข็งในการสอนของครู - ครูปรับการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเด็กและสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี
<p>ระยะที่ 3 การวิจัยปฏิบัติการเพื่อสร้างและพัฒนา นวัตกรรม ใน การสอน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - คิดหาวิธีการ สร้างนวัตกรรม นวัตกรรมในการแก้ปัญหาและพัฒนาเด็ก 1. ครูคิดเอง 2. นำวิธีการของผู้อื่นมาปรับใช้ <p>ลักษณะนวัตกรรมที่สร้างขึ้น ควรครอบคลุมถึงนวัตกรรมที่เชื่อมโยงกับท้องถิ่นและการวัดและประเมินผลของครูด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ 1. จากผู้เชี่ยวชาญ ศึกษา นิเทศก์ และเพื่อนครู 2. ทดลองใช้กับนักเรียน - นำไปทดลองใช้ - สรุปผลการประเมินผลการใช้นวัตกรรมโดยแสดงให้เห็นว่ามีความสำเร็จอย่างไร ปัญหาที่มีหมดไปหรือไม่ หรือพบปัญหาใหม่จากการใช้นวัตกรรม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. นโยบายภายในโรงเรียน และภายนอกโรงเรียน 2. ทีมวิจัย <ul style="list-style-type: none"> - ทำเพียงคนเดียว - ร่วมกันระหว่างสายชั้น - ร่วมกันระหว่างหมวดวิชา - ร่วมมือกันทั้งโรงเรียน - ร่วมมือกับหน่วยงานข้างนอกหรือชุมชน 3. ระยะเวลา <ul style="list-style-type: none"> - จัดตารางเวลาให้ครูได้มีเวลาในการสร้างและพัฒนา นวัตกรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - ทำให้ครูสามารถพัฒนาการเรียนการสอนของตนเองและใช้สื่อได้อย่างเหมาะสมกับการเรียนการสอน - ครูสามารถวิเคราะห์หลักสูตรและสามารถเชื่อมโยงหลักสูตรท้องถิ่นเข้ามาในการจัดการเรียนการสอนได้ - สามารถสร้างหลักสูตรท้องถิ่นได้เหมาะสมกับผู้เรียน สถานศึกษาและชุมชน - เลือกรูปแบบการวัดและประเมินได้เหมาะสมกับกระบวนการพัฒนาผู้เรียนและไม่ยึดติดกับรูปแบบการวัดแบบใดแบบหนึ่งเท่านั้น ครูสามารถเลือกวิธีการวัดได้อย่างหลากหลาย

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ในโรงเรียนที่พัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ควรมีระบบการจัดการที่ดีและมีนโยบายด้านการวิจัยที่ชัดเจน การวิจัยพบว่า ถ้าโรงเรียนมีนโยบายด้านการวิจัยอย่างชัดเจนก็จะช่วยสนับสนุนให้ครูร่วมกันทำวิจัยขึ้นในโรงเรียน และถ้าจะพัฒนาครูให้สามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนได้ สิ่งที่สำคัญที่ทาง โรงเรียนจะต้องทำคือ การจัดระบบบริหารจัดการในโรงเรียนที่เอื้อต่อการทำวิจัยปฏิบัติการของครู เช่น การจัดเวลา จัดตารางสอนแบบยืดหยุ่น การมอบหมายงาน โดยช่วยให้ครูมีเวลามากยิ่งขึ้นสำหรับการเตรียมการสอน การจัดการเรียนการสอน การประเมินผล การสอนและการเรียนรู้ของครู รวมทั้งสนับสนุน งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ที่ปรึกษา และกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเวทีวิจัยให้ครูได้แสดงผลงาน

2. ผลการวิจัยพบว่าครูยังขาดความรู้และไม่เข้าใจในเรื่องการวิจัยปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ดังนั้นหน่วยงานต้นสังกัด และโรงเรียนควรจัดกิจกรรมและปัจจัยการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้รับความรู้ ความเข้าใจและลงมือปฏิบัติการวิจัยเพื่อผลการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรมเกี่ยวกับการใช้วิจัย ปฏิบัติการในการพัฒนาการเรียนการสอน

3. ผลการวิจัยพบว่าครูมีปัญหาในเรื่องภาระงานมากจนทำให้ไม่มีเวลาในการทำวิจัย ดังนั้นทางโรงเรียนควรวางแผนจัดระบบงานและจัดตารางเวลาให้ครูได้ทำวิจัยปฏิบัติการอย่างเหมาะสม

4. ผลการวิจัยพบว่า ครูยังขาดที่ปรึกษา ดังนั้นหน่วยสนับสนุนครูควรทำระบบข้อมูลและระบบ เครือข่ายครูกักวิจัยเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้คำปรึกษาที่สร้างสรรค์ในการวิจัยของครู

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ควรมีการนำรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการสำหรับการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งเป็นผลจากการวิจัยในครั้งนี้ไปทดลองเพื่อศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของรูปแบบต่าง ๆ

2. ผลจากการวิจัยพบว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลและการส่งต่อข้อมูลนักเรียนระหว่างครูยังทำได้ไม่มากนัก ดังนั้นในอนาคตควรทำวิจัยเพื่อพัฒนาระบบข้อมูลด้านนักเรียนและด้านอื่น ๆ เพื่อการวิจัยของครูในโรงเรียน

3. ผลการวิจัยพบว่า ระบบนิเทศเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาครู แต่การวิจัยพบว่า ระบบนิเทศยังเป็นปัญหาสำหรับครู ไม่สามารถทำวิจัยต่อเนื่องได้ ดังนั้นควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการนิเทศที่สนับสนุนการวิจัยของครู

